

II. A NEMZETI ÉRTÉK ADATAI

1.A nemzeti érték megnevezése: A Maros hatása Apátfalva településre

2. A nemzeti érték szakterületenkénti kategóriák szerinti besorolása

☒ agrár- és
élelmiszergazdaság	☐ egészség és életmód	☐ épített környezet
☐ ipari és műszaki
megoldások	☐ kulturális örökség	☐ sport
☐ természeti környezet	☐ turizmus	

3.A nemzeti érték fellelhetőségének helye: Maros part, Maros ártér

4. Értéktár megnevezése, amelybe a nemzeti érték felvételét kezdeményezik

☒ települési	☐ tájegységi	☐ megyei	☐ külföldi magyarság

5. A nemzeti érték rövid, szöveges bemutatása, egyedi jellemzőinek és történetének leírása

A Maros, és a hozzá köthető sajátos vízi életmód

A Maros folyó meghatározó településlétrehozó és–fejlesztő tényező Apátfalvára nézve

1. A Maros, mint határfolyó, Apátfalva fekvése a Maros ölelésében

Apátfalva Csongrád megyében, az Alföld DK-i részén, Makótól Keletre, attól tíz kilométernyi távolságra, a Maros jobb partján fekszik. A folyó országunk DK- i határfolyója Magyarország és Románia között. Erdélyben (a Gyergyói-havasokban, Marosfő közelében) ered, és Szegednél torkollik a Tiszába. Magyarországon 50 kilométert tesz meg, ebből 20 km-en keresztül határfolyó. A falu közvetlen a folyó mellé települt, többször kellett házakat lebontani, mert az áradás elmosta.

2. Apátfalva címere a Bíbiccel, mint a marosi vízi életmód szimbolizálójával

A Polgármesteri hivatal szárazkapu bejárában fenn a plafonon található a falu címere, benne a Bíbic.

A helység pecsétje 1764-ből való. Pajzsában repülni készülő madár, három, egymás fölött hullámvonalon. A hullámvonal a Marosra, a bóbítás madár a vízi életmódra utal. Az évszámok közé kereszt illeszkedik.

Körirata: Sigillum Communi-tatis Apatfalvensis. Azaz: Apátfalva község pecsétje.

3. A Maros, mint régészeti ásatások elindítója

1925-ben a makói gimnázium egyik tanára 2 érmét vitt a Szegedi Múzeumba, melyeket az áradó Maros a bökényi partból mosott ki. Dr. Banner János régészprofesszor ásatásainak következtében szarmata törzsek valamikori (3-5. századi) telephelyeire bukkantak.

Ez nem meglepő, hisz Apátfalva történelme sem az írott emlékekkel kezdődik, hisz már Kr.e. 7000-től folyamatosan lakják.

4. A folyó, mint településlétrehozó és településfejlesztő tényező

A falu létrejötte szorosan összefügg a folyóval, hisz az első megtelepedések is az itt működő révekhez (pl. Ajtony urasága alatt) kapcsolódnak. A települési mag a révházak, révkocsmák környékén kezdett kirajzolódni, majd fokozatosan növekedni. A falu életére mindvégig meghatározó jelentőséggel bírt a folyó, és a rajta üzemelő rév (még a 19. században is).

Községünk kereskedelmi és közlekedési csomópontként szolgált, melyben fontos szerepe volt Csanádnak (ma már Ócsanád) mint püspöki székhelynek a Maros túlsópartján levő közelsége.

5. A rév hadászati jelentősége a történelem folyamán

A Maroson a Tiszáig, Nagylaktól Szegedig két rév üzemelt: a makói és az apátfalvi. A rév fontos szerepet töltött be mind gazdasági (főleg kereskedelem), mind közlekedési, és nem utolsósorban hadászati szempontból.

Dózsa György 1514-ben 2000 fős előhadat küldött az apátfalvi rév elfoglalására. A Dózsa-féle parasztfelkelés apátfalvi csatájában, sok paraszt fulladt a Marosba.

A törökök, tatárok kiűzése után (1686) a Kamara Csanád vármegye területén megszervezte a Tisza-marosi határőrvidéket az ide telepített szerb határőrökkel, kiknek feladata a hadászati szempontból fontos révátkelő biztosítása volt az új habsburg - török határ mentén.

Az 1848-1849-es szabadságharc kapcsán 1849 januárjában a Honvédelmi Bizottmány elrendelte a marosi átkelő őrzését az esetlegesen dél felől érkező szerb támadások megelőzésére.

6. Kereskedelem a Maroson

A révek, révátkelő, illetve a folyó, mint település meghatározó tényezők, a gazdaságban is rendkívül fontos szerepet játszottak. Hisz Apátfalva kereskedelme már a XI. század óta az itt futó szárazföldi utakon, a Maroson, és a rajta üzemelő réven zajlott. A folyón szállították a Buda és Erdély közötti kereskedelem árucikkeit is.

- leúsztatott só:

Már Szent István korára visszanyúlik, hisz a király sóját a folyón úsztatták le Erdélyből, sószállító hajókkal. Ennek menetét ellenőrizte, illetve ezt vámolta meg Ajtony fejedelem a révhelyeken őreivel.

- leúsztatott dohány:

A 19. század elején Apátfalva, több Csanád megyei telepessel együtt dohánytermesztéssel foglalkozott. Ennek oka a Napóleon francia császár által bevezetett kontinentális zárlat (1806-ban). Ennek értelmében megtiltották az angol és az angol gyarmati áruk Európába bejutását. Ez kihatott a dohányellátásra is. Így kezdtek bele a község lakói a kertésztelepeken folytatott dohánytermesztésbe. Apátfalva volt az egyik fő átvevőhely, ahol egy ötemeletes magtárban tárolták az árut, majd innen vitték a termést a Maroson leúsztatva Szegedre, onnan Pestre, majd Bécsbe. A dohány átadása és elszállítása nagy eseménye volt a kertészeknek, amelyen jelen voltak az uradalom tisztjei, a kereskedők és az előljárók is.

- marosi homokkitermelés, homokszállítás:

A finomszemcsés marosi homok kiválóan alkalmas építkezésekhez, kitermelése a különböző újítások és árvizek esetén többféleképpen történt.

Szállítási folyamata kezdetben hajókkal, homokszállító bárkákkal zajlott, főleg a szegedi hajótulajdonosok bonyolították le, azonban a két világháború közt, az apátfalviaknak is volt öt homokszállító hajójuk. A vasút kiépítésével (1882) vagonokkal is vitték a homokot, a sódert.

7. Közlekedés a Maros két partja között

Apátfalva már a XI. században is egyfajta kisebb közlekedési gócpont volt. Egyrészt az itt összefutó hadi utak, másrészt pedig a rév miatt. Kezdetben a rév biztosította az átkelést a Maroson túlra. Ez nagyon fontos volt az apátfalviak számára, hisz földjeik megművelésére jártak át a másik oldalra. Majd a Millennium alkalmából megépítették a folyón átívelő közúti és vasúti hidakat. Ezek egyrészt a földjük művelésére átjárók kocsikkal történő átkelésén könnyített, másrészt pedig a kereskedelmi lehetőségek távlatait szélesítette. A közútit a visszavonuló románok robbantották fel (1940. július 9-én), a vasútít pedig Trianon után lebontották. A hídpillérek a mai napig is stabilan állnak a vízből kiemelkedve.

8. Halászat és horgászat a Maroson

A fentebb említett, többnyire a Maros túlsó partján történő földművelés mellett az apátfalviak fontos foglalkozásaihoz tartozott a halászat.

A XVIII. században Apátfalva lakosságának háromféle foglalkozása volt: pásztorokodás, halászat és földművelés. Aki az egyikbe belekóstolt, nemigen fogott a másikhoz. Ha lenézett is volt a mesterség, halász ember mindig került az apátfalviak közt. Aki gyerekkorában ezt a foglalkozást szokta meg, nemigen tudott egyébhez szokni. A víz, meg a szabad élet örökre rabul ejtette. És ezt a mesterséget valóban gyerekkorban kellett megtanulni, mint ahogy ma is van olyan öregedő halász, aki 14 éves fiával kettősbe rójja Makótól-Nagylakig a rohanó Marost...¹

Régebben hétfő reggeltől csütörtök estig voltak kint a halászok a folyón.

A Maroson történő halászat fénykora a 20. század elejéig tartott. Akkor még a Marost nem szabályozták gátak, és a partmenti mocsaras árterek igen csak kedveztek a halak szaporodásának. A Maros néhány, ismertebb halfaja: pl.: süllő, ponty, márna, harcsa, kecsge, kárász, keszeg, csuka, orsóhal.

Halászati módok:

Kézzel való halászat, rekesztő halászat, kerítőhalászat, emelőhalászat, keresőhalászat, horgos halászat,

Árvíz után a lefolyni nem tudó vizek kis tavakban maradtak meg. Ilyenkor könnyen lehetett halakat fogni vesszőből készített, felfordított lyukas fenekű kassal.

9. Vízimolnárság a Maroson

A folyó a halászaton túl a különböző iparágak fejlődését is segítette. A rajta üzemelő vízi malmok kerekeit hajtotta, mint vízi energia. Ezekben általában búzát, kukoricát őröltek, melyek a háztartások élelmének elengedhetetlen alap termékét (pl. lisztet) adták.

Ennek nagy hagyománya volt Apátfalván. Az első malmok már 1770-ben kelepeltek, az utolsó vízimalmot pedig 1933-ban szerelték le. Ezt a malmot Marczika András és a testvére Marczika Máté üzemeltették közösen. A malom 1933-ban ment teljesen tönkre, mert egy hatalmas jégtömb a Maros jégzajlásakor nekivágta a partnak, és már utána nem működött.

10. A kosárfonás, fazekasság kapcsolata a Marossal, Maros-ártérrel

¹ Banner János : Apátfalva néprajzi vázlata 1990.

A folyó közvetlen nem csak a háztartások élelméhez (halászat, vízi molnárság), vagy az építkezésekhez (homokkitermeléssel) járult hozzá, hanem a kosárfonáshoz és fazekassághoz szükséges alapanyagokat (gyékényt, illetve agyagot) is előteremtette.

A folyó áradásai következtében mocsarassá váló réteken, ártéren bőven termelt fűzfavessző. A legtöbb parasztember az innen nyert alapanyagokból elő tudta állítani saját háztartásához, gazdaságához szükséges eszközök nagy részét: kosarakat és kasokat, régebben vesszőből készült a szánkótalpas kas is. A gabonáskasok a górékkal és hombárokkal együtt a termények tárolására szolgáló építmények voltak a paraszti gazdaságban melyeket maguk készítettek el. A magyar parasztcsaládok egyik fő használati tárgya a cserépedény, melyek nem csak használatra valók, hanem díszként is szolgáltak. Ezek olcsók, és könnyen pótolhatók voltak. Alapanyaga az agyag, bőven rendelkezésre állt, szintén a Marosból. Az apátfalvi fazekasságra nagy hatást gyakorolt a makói, pl. a butellák (pálinka tárolására használt agyagpalack) elkészítésében.

Az ipar, a kézművesség leginkább helyi igényeket szolgált, az önellátást teljesen megoldva, hisz az apátfalvi ember mindenhez értett háza körül.

11. A Maros, mint ivóvíz

Az 1800-as években a Maros vize az ország egyik legjobb ivóvizének számított. Az 1920-30-as években (ártézi kutak hiányában) még itták a Maros vizét, bár egészségügyi szempontból akkor is helytelenítették.

Az asszonyok mentek vízért, reggel és este, két cserépkantával a vállukon volt az abrnyica, a vízhordó fa, arra akasztották a két kantát, melyeket az erre a célra kialakított vízmeregető helyeken töltöttek fel, a parttól néhány méterre, a sodrásban lévő vízből. A vizet többnyire ülepítés után fogyasztották, de voltak, akiknek szűrőköve is volt.

12. Mosás

Az asszonyok közvetlen kapcsolata a Marossal nem csak a vízmeregetés, hanem a mosás is: nyáron, vízben állva, házi szappannal mosták a ruhákat kissetékeken. Mosásra csendes szakaszt kerestek. A kimosott ruhát otthon teregették ki.

13. A Maros - ártér, különleges növény és állatvilága

A folyó nem csak az emberek életére gyakorolt nagy befolyást, hanem a hozzá kapcsolódó növény-, és állatvilág terén is meghatározó szerepet játszott. Az itt megtalálható természeti értékek, mint Magyarország dél-keleti részének természeti értékei, a Körös-Maros Nemzeti Park védelme alá tartoznak. Ugyanis ennek egyik védett területe a Maros-ártér. Mint határfolyó, egyik jellegzetessége, hogy ember által szinte érintetlen szigetek húzódnak a folyóban, melyek számos vízi madárfajnak biztosítanak fészkelő - és költőhelyet, ártere pedig változatos növény- és állatvilágnak nyújt lakhelyet. Meg kell említeni a Romániából érkező vadakat, a természetes vadmozgás eredményeként, a Maroson átúszva érkeznek hazánk területére.

14. A Maros, mint szabad strand

A folyóban húzódnó szigetek, nem csak az állatvilágnak kedveznek, hanem az embernek is. Ugyanis az egyik ilyen sziget, a Lúdvár, egyre népszerűbb, szabad fürdőzési lehetőség az

emberek számára a Marosban. Nagy melegben a Maros alacsony vízállása esetén szigetről szigetre lehet átmenni, illetőleg fürdeni a Marosban. Hajdan nagy fürdőkultúra volt az apátfalvi szabad strandnál. 1900-ban nyitották meg a strandot, kabinokkal, mentőcsónakkal. A folyó magas vízállásnál veszélyes volt, gyors folyása miatt.

15. A Maros szabályozás előtti, illetve utáni állapota, továbbá a folyó által okozott árvizek

A falu törökök utáni újraépítésének elengedhetetlen eleme volt a mezőgazdasági művelés újraindításához szükséges feltételek biztosítása. Ennek egyik első lépését a Maros medrének szabályozása jelentette, hisz akkor a Maros vidékét a mocsaras teretek jellemezték, a szerteágazó erekkel, morotvákkel futó folyó mentén, zátony - és szigetképződésekkel kísérve. A Maros 1854 óta folyik mai medrében. Ekkor hajtották végre a csanád-apátfalvi kettős kanyarulat átmetszését. A folyó legnagyobb kanyarulatai ugyanis az apátfalvi szakaszra estek, gyakori árvízfenyegetést okozva ezzel. A folyó két nagy áradása tavasszal (február végi) és nyáron (június) várható az erdélyi csapadékviszonyok függvényében. Áradásait elősegíti, hogy Romániában a túlzott fakitermelés miatt, hirtelen zúdul le az esővíz a vízgyűjtő területen.

Nagy árvíz volt 1821-ben, amikor a kiöntés miatt szinte egy egész utca házait le kellett bontani. Ennek következtében kezdték el a jobb parti töltés megépítésének munkálatait, valamint ennek az árvíznek emlékét őrzi a falu közepén felállított Nepomuki Szent János (a vízen járók védőszentje) szobor.

Az 1932. évi árvíz a Maros és a töltés közt elhelyezkedő házakat, a Bodrog nevű cigánynegyedet sodorta el, ezek helyén épült fel a később a focipálya. Mi ezt a régi futballpályának hívjuk ma.

1970. évi árvíz súlyosságát mutatja, hogy a falu már készen állt a bármelyik pillanatban bekövetkező kitelepítésre, melyre végül nem volt szükség.

A Maros árvizeinek kárai mellett azért meg kell említeni ennek egy pozitív következményét is: a visszamaradt iszapot. Ez egyrészt a hagymatermelésnek adott megfelelő táptalajt, másrészt pedig a marosi homokkitermelés mozgatója volt.

A Maros ma is az egyik legszesélyesebb folyó, s ezen jelzőjét csak megerősítik a szabályozási munkálatok, illetve a Romániában fokozódó fakitermelés által előidézett egyre inkább gyorsabbá váló folyása.

16. A Maros folyásának hatása a falu utcáinak elrendezésére

Régen Apátfalva folyó menti település volt, de a Maros szabályozásával ez megváltozott. A település magja a folyó mellett feküdt. Ezt bizonyítja, hogy míg általában a templom a község közepén áll, itt a Maros holtágához legközelebb eső utcában van.

A szabályozások, a töltésemelések meghatározták az utcák fekvésének irányát is. Ezt mutatja az utcák szabályos elrendeződése.

17. Homokkitermelés

A homok, kavics, és a kavicsos homok a (sóder) (kitermelése) a korszerű építkezésben nélkülözhetetlen építőanyag, Az apátfalvi homokot nagyon jónak tartották, ezért iránta a kereslet óriási mértékben megnövekedett, főleg az 1879. évi nagy szegedi árvíz után. A

marosi homok kvarchomok; jellemzője, hogy tiszta, nem sáros, nem iszapos. Trianon előtt hajókkal már ezt is nagyban szállították Szegedre.

A homokkitermelés legegyszerűbb és legősibb módja a **fölszíni hasznosítás**, talicskás kitermelés.

- A Maros medrében alacsony vízálláskor több helyen nagy porond képződött, ahol lapáttal megrakták a talicskát homokkal, és az alkalmilag készült rámpán föltolták a partra, és kocsira hányták. A szegedi homokszállító hajókat is ehhez hasonló módszerrel pakolták meg.

-A nagy árvizek alkalmával a part melletti gyümölcsösöket a Maros vastagon betérítette homokkal. A huzamosan magas vízállás ekkor nem tette lehetővé a homokkitermelést, ezért árvíz után több gazda eladta a földjén összeszaporodott finom szemcsézetű homokot. Elmaradt a fáradságos kitermelés, a munkafolyamatból csupán a szállítóeszközre fölhordást kellett elvégezni. Mindenki jól járt: a szállító könnyen és olcsón jutott homokhoz, a tulajdonos nemcsak megszabadult a számára fölösleges homokrététől, de még pénzt is kapott érte.

-Apátfalván bányászták is a homokot. Az egykori sertéslegelő területén (a Maros szabályozás előtti, régi medrében) a füves réteg alatt vastagon állt a homok. Kocsival, szekérrel beálltak a bányába, és így a vízből való kitermelés nélkül jutottak hozzá a száraz homokhoz, 1890-ig szabadott onnan kitermelni. Utána a nagyporondról kellett.

A helybeli építkezésekhez ingyen volt a homok, és az utcák homokolására is onnan szedtek. Ipari célra tilos volt a szállítás a homokbányából, kizárólag a Maros medréből engedélyezték a kitermelést 1903-tól.

A porondról való talicskás kitermelés inkább csak a nyári hónapokra korlátozódott, hisz meg kellett várni az alacsony vízállást. Homokra viszont (a téli hónapokat kivéve) folyamatosan szükség volt.

Az első világháború után a marosi vízi emberek, a halászok és a vízimalmosok rájöttek a **víz alóli homokkitermelés** módjára. A nyeles lapátról a gyors sodrású folyó lemosta a homokot, ezért olyan meregető eszközre volt szükség, amelynek oldala is van. Ez lett a cserpák, az így kimert homoknak pedig a szállítóeszköze a ladik.

A második világháború éveiben bunkerépítésre az apátfalvi homokkitermelők röstált kavicsot is szolgáltatnak, amihez az alapanyagot följebb, a Bökény alatti Káposztásnál szedtek, mivel ott volt a Marosnak legnagyobb sodrása, sóderes homokot adva.

A homokosok kitűnően ismerték a Marost, illetve annak szeszélyeit.

A kézi homokkitermelés mindenféle kubikolásnál, bányászati munkánál megterhelőbb és nehezebb volt, sohasem a szomszéddal, mindig rokonnal végezték.

A homokot hajóval és vasúti vagonokkal szállították. Főleg a szegedi hajótulajdonosok bonyolították le a szállítást. Az apátfalviaknak a két világháború között öt homokszállító hajójuk volt. Az Arad–Csanádi Vasút kiépítésével (1883) Apátfalváról és Makóról távolabbra vagonokban szállították a marosi homokot.

1926-tól, elsősorban a makói nagy építkezések következtében megindult a marosi homok géppel történő kitermelése.

18. Élelem

A folyószabályozás előtt a hatalmas ártérben sok vadon élő állat tanyázott. Ezeket elfogva, húshoz juthattak. A madarak tojásait összeszedve megfőznték.

19. Tüzelő

Az ártérben kiszáradt fákat összeszedték, hazahordták tüzelőnek. A Maros mellett hatalmas erdők húzódtak.

20. Szabad kikötő

1888-tól szabad kikötő létesült Apátfalván. A vízi járművek és tutajok részére a szilváskertektől nyugat felé a Maros jobb partján 300 folyóméter hosszúságban jelölték ki a szabad kikötő helyét. A Szabad kikötő feliratú táblákkal megjelölt helyen köthettek ki. A hajók fizettek, hogy kiköthessenek. Így a község bevételi forráshoz jutott.

21. Gyógynövények termőhelye

Az ártérben nem járnak autók, a terület háborítatlan, mezőgazdasági művelés nem mindenhol folyik. Így jobban tudnak szaporodni a gyógynövények, és a párás levegő hatására jobban is fejlődnek. A begyűjtött növények tisztábbak, nem szennyezi benzingőz stb. Gyűjthető bodza, akácvirág, kökény, csipkebogyó, csalán, menta, útifű.

22. Kenderáztatás

A Maros vizében áztatták feldolgozás előtt a megtermelt kendert. Utána már könnyebb volt vele a munka. Köteleket, házicéznát, spárgát sodortak belőle, kenderből vásznat szőttek, v. szövettek.

23. Marosi gyógyiszap

Iszappakolásokkal a reumás panaszok enyhíthetők. Egész évben igénybe lehet venni a Hagymatikumban, vagy nyáron alacsony vízállásnál a Marosban az iszapba ülve.

24. A Maros turisztikai lehetőségei

A folyó gyönyörű természeti környezetének megismertetése.

A vízi sportok népszerűsítése.

A szélsőséges medrű, és gyors folyású Marostól való félelem csökkentése.

A Maroson elhelyezett kikötő, úszóstég lehetőséget ad arra, hogy a Maroson fel-leutazók megpihenhessenek útközben. Megismerkedhettek a településsel.

Összegzés: Az apátfalviak és a Maros egymásra gyakorolt hatásai

Összegzésként megállapítható, hogy a Marosnak a településre gyakorolt hatásai, sokkal inkább pozitív, fejlesztő jellegűek voltak, mint negatív, romboló. Az itt lakók számára alapvető életfeltétel volt a Maroshoz való alkalmazkodás, megtanultak mellette élni, abból termelni, belőle hasznot húzni.

Az apátfalviak azért tudtak ennyi-féle, a Maroshoz köthető, azon zajló „cselekvést” véghezvinni, foglalkozást gyakorolni, mert nagyon jól ismerték, kiismerték a folyó szeszélyeit (pl. sodrás irányát, mélységét, stb...). Mindezen ismeretek birtoklása azonban elengedhetetlen is volt számukra, hisz sokak megélhetése függött a folyótól, így mintegy sajátos vízi életmódot kialakítva, ahogy ezt a már említett, címerben is megtalálható Bibic madár is jelképezi.

6. Indoklás az értéktárba történő felvétel mellett

Apátfalva és a Maros évszázadok óta együtt élnek. Kölcsönösen hatnak egymásra, hol pozitívan, hol negatívan. A Maros erős, vigyázni kell vele, de ha betartjuk a szabályait sok hasznunk lehet belőle. A ma élő emberek mindennapjait már nem annyira határozza meg, mint évszázadokkal ezelőtt, inkább a Maros part séták, túrák lehetősége ötlük fel bennünk.

7. A nemzeti értékkel kapcsolatos információt megjelenítő források listája (bibliográfia, honlapok, multimédiás források)

Néprajzi tanulmányok Apátfalváról 2015. Szerk: Bárkányi Ildikó

A könyv 11-37. oldaláig Tóth Ferenc kiváló tanulmánya olvasható a Vízi élet címmel.

Veréb Anett: Történelem szakdolgozat kézirat 2011.

Tóth Ferenc: Apátfalva Száz magyar falu könyvesháza sorozat 2000.

Juhász Antal: Csongrád megye népművészete Európa Könyvkiadó, Bp. 1990

Vargáné Nagyfalusi Ilona: Múltunk szötte örökség Bivic könyvek sorozat Apátfalva 2000.

Banner János: Apátfalva néprajzi vázlata 1990.

8. A nemzeti érték hivatalos weboldalának címe:

III.MELLÉKLETEK

1. Az értéktárba felvételre javasolt nemzeti érték fényképe vagy audiovizuális-dokumentációja

A folyó alacsony vízállásánál a homokos folyómeder a felszínre kerül. 2011. 09.

A folyó alacsony vízállásánál a homokos

A híd a két part között.

Homokkitermelés a mederből 2011. 09. Nagy szárazságban hatalmas porondok alakulnak ki homokból a folyó közepén.

Szigetek, porondok.2012. 07.

Játék a homokkitermelőnél 2012. 07.

Lovakkal a Marosban 2013.07.

Vízhordás abronycával- vízhordó fával. 2012

Apátfalvi kaskötő, Pécsi Mihályné
termékei. 2015. 05.

Ajánló levelek

Ajánló levél „A Maros hatása Apátfalva településre” települési értéktárba való felvételéhez

Apátfalván élek, szinte minden héten útba ejtem a Marost. Árvizet szerencsére még nem láttam. Mostanában inkább kevés a víz benne, alacsony a vízállás.

Mit jelent nekünk ma a Maros?

Én lovasfogattal ott szoktam gyakorolni a versenyekre. A homokkitermelő jó homokos pálya, olyan mintha egy lovardában lennék. Sokan járnak le homokért, a mai napig is használják az építkezéseken, de ha másért nem, hát homokozni jönnek családostól a kitermelőhöz. Háts lovás túrákon is szeretünk a Maros parton belovagolni Makóig és vissza. A barátom apja halász. Náluk látom a hálókat, melyekkel a halakat fogja. Finom a húsa a harcsának, csukának, süllőnek, keszegnek.

Mint vadász járunk az ártérbe is. Az őzek, vaddisznók, szarvasok, nyulak, őzek nagy számban élnek a Maros parti erdőben. A gyógynövény gyűjtők sokszor járnak a töltés mellett gyógynövények után kutatnak. A szegényebbek télen a

Maros - parti erdőkből hoznak fát haza. Nagyon jól ég a gyalogakác, testvérem több lovaskocsival hozott máskor haza. Nyáron ha nagy a meleg, nem kell a Hagymatikumba menni, a Maros olyankor alacsony, a Lúdvárnál lehet fürdeni, napozni. A lovakat is le szoktuk vinni úsztatni. A fél falu ott van a porondokon homokozni. Szeretném, ha az értéktárban a Maros és Apátfalva szoros kapcsolata is megőrzésre kerülne. Szerintem méltó arra, hogy bekerüljön a helyi értéktárba.

Varga László, Apátfalva,

Apátfalva, 2016. május 6.